

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/11/2021
Identifikačné číslo spisu: 1114212266
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1114212266.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JUDr. G. R., advokát, so sídlom Námestie Martina Benku 15, Bratislava, právne zastúpený spol. BUZINGER & PARTNERS s. r. o., so sídlom Námestie Martina Benku 15/6302, 811 07 Bratislava, IČO: 47 253 401, proti žalovanému: JUDr. Tomáš Vaňo, so sídlom Námestie SNP 23, 811 01 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze, so sídlom Piešťanská 2, 956 05 Radošina, IČO: 34 135 537, o určenie platnosti právneho úkonu a o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. októbra 2020, č. k. 15Cob/101/2019-305, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žiadna zo strán n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 20. októbra 2020, č. k. 15Cob/101/2019-305, v prvom výroku potvrdil rozsudok Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 3. júna 2019, č. k. 8Cb/29/2014-245, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu doručenú súdu 24. apríla 2014 zamietol, druhým výrokom priznal žalovanému (v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 2/) proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % a zároveň, tretím výrokom, nepriznal žalovanému WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. (v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 1/) nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z odôvodnenia rozhodnutí odvolacieho súdu, ako i súdu prvej inštancie, vyplýva, že dôvodom na zamietnutie žaloby bola skonštatovaná absencia naliehavého právneho záujmu na určení platnosti právneho úkonu (uznanie záväzku z 13. septembra 2005), nakoľko táto právna otázka je (ako predbežná otázka) predmetom sporu vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/64/2006 (spor o pravosť prihlásenej pohľadávky).

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podaním doručeným súdu prvej inštancie 30. apríla 2021 dovolanie (č. l. 346 - 376), ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň si uplatňoval

náhradu trov dovolacieho konania. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) a zároveň aj z ustanovenia 420 písm. f/ C. s. p. Súčasne navrhol, aby dovolací súd postupom podľa § 444 ods. 1 C. s. p. odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

3. V úvode dovolania sa dovolateľ obsírne zaoberal prípustnosťou kumulácie dovolacích dôvodov podľa ust. § 420 a § 421 C. s. p., v kontexte čoho poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu z 21. marca 2018, sp. zn. 1VCdo/1/2018. Poukázal na to, že dôvod, pre ktorý sa obrátil na súd s predmetnou určovacou žalobou, je objektívny stav neistoty, v ktorom sa dlhodobo nachádza v príčinnej súvislosti so zjavne nesprávnym (svojvoľným) postupom Krajského súdu v Bratislave v právnej veci vedenej pod sp. zn. 8Cbi/64/2006 (spor o pravosť prihlásenej pohľadávky), ktorá svojvoľnosť spočíva v tom, že súd žalobcu zaťažil dôkazným bremenom na preukázanie dôvodnosti a výšky prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní napriek skutočnosti, že žalobca svoju pohľadávku preukázal písomným uznaním dlhu dlžníkom čo do dôvodu aj výšky, čím sa dôkazné bremeno presunulo zo žalobcu (veriteľa) na žalovaného (dlžníka). Súčasne dovolateľ namietal procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý uznesením z 23. marca 2016 pripustil do konania na strane žalovaného ďalšieho účastníka konania - JUDr. F. H., správcu konkurznej podstaty úpadcu spoločnosti WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina spol. s r. o., čím okrem iného zapríčinil vznik zbytočných prietahov v súdnom konaní, keď súd prvej inštancie vytýčil prvé pojednávanie vo veci až 5 rokov po začatí súdneho konania, pričom ani na tomto pojednávaní (20. mája 2019) sa nezaoberal vecou samou, ale riešil len otázku procesnej prípustnosti určovacej žaloby.

4. K samotným dovolacím dôvodom a ich prípustnosti dovolateľ uviedol, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vykazuje množstvo znakov svojvoľnosti a arbitrárnosti (je v zjavnom rozpore s platným právom, vrátane ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky, ignoruje viaceré listinné dôkazy, čím porušuje princíp právnej istoty a právo žalobcu na spravodlivý súdny proces), pričom vo viacerých podstatných častiach zároveň vyznieva zmätočne a stav vecí a rozhodnutia súdov oboch inštancií javia vo vzťahu k žalovanému ako celkom zjavne nespravodlivé, čím bol podľa dovolateľa daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku úplne opomenul vysporiadať s argumentáciou žalobcu uvedenou v jeho písomnom podaní z 30. mája 2019, v ktorom detailne poukazuje na ustálenú judikatúru súdov Slovenskej republiky ohľadom otázky posudzovania existencie naliehavého právneho záujmu a aplikácie pravidiel vytvorených touto judikatúrou na túto vec, pričom táto argumentácia žalobcu, resp. jeho námietky proti predbežnému názoru súdu vyjadrenému na pojednávaní 20. mája 2019, boli podstatné pre rozhodnutie vo veci samej. Súd prvého stupňa sa v rozsudku tiež úplne opomenul zaoberať námietkami žalobcu ohľadom pasívnej vecnej legitímácie žalovaného (v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 2/), ktoré žalobca viackrát vzniesol v priebehu súdneho konania, vrátane pojednávania 20. mája 2019 a tiež v písomnom podaní z 30. mája 2019.

5. K prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ C. s. p. dovolateľ uviedol, že zásadnou právnou otázkou, ktorá bola predmetom tohto konania bolo posúdenie právnych dôsledkov uznania záväzku, keď uznanie dlhu nie je novým právnym dôvodom záväzku, ale veriteľovi len uľahčuje procesnú situáciu v prípade sporu, pretože veriteľ nemusí preukazovať vznik dlhu ani jeho výšku v dobe uznania. Naopak, ak by dlžník namietal uznaný dlh, musel by túto skutočnosť aj preukázať, tzn. uznaním dlhu prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. K uvedenému dovolateľ podporne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2009, sp. zn. 3Cdo/143/2008, rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2013, sp. zn. 9Co/63/2012, resp. zo 7. októbra 2013, sp. zn. 6Co/513/2013, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 29. apríla 2002, sp. zn. 33Odo/161/2001, resp. z 23. februára 2006, sp. zn. 33Odo/1028/2004. Z obsahu súdneho spisu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi 64/2006, s ktorým sa v rámci konania Okresný súd Topoľčany oboznámil, je podľa dovolateľa zrejmé, že medzi účastníkmi konania (stranami sporu) vznikol spor ohľadom otázky platnosti predmetného písomného uznania dlhu dlžníkom. Žalobca preto už na pojednávaní dňa 6. októbra 2011 a následne opakovane navrhol krajskému súdu, aby túto

spornú otázku vyriešil vydaním čiastočného (medzitímneho) rozsudku, čo však krajský súd odmietol s tým, že s touto otázkou sa vysporiada až v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. Bez vyriešenia tejto otázky však súd nemôže pokračovať v prejednávaní veci, keďže od jej zodpovedania závisí odpoveď na základnú otázku, kto z účastníkov konania (strán sporu) nesie dôkazné bremeno k predmetu sporu. Pravidlá spravodlivého súdneho procesu (vrátane princípu kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní) vyžadujú, aby otázka dôkazného bremena k predmetu sporu nebola v priebehu súdneho konania medzi účastníkmi sporná, pretože nesprávne rozloženie dôkazného bremena medzi strany sporu zákonite vedie k nesprávnemu (nedostatočnému) zisteniu skutkového stavu veci, porušeniu práv účastníkov konania, a tým aj k nesprávnemu (nezákonnému) rozhodnutiu súdu. Nastolenie právnej istoty ohľadom dôkazného bremena účastníkov konania preto nemožno nastoliť až v rozhodnutí vo veci samej, ako sa zjavne nesprávne (svojvoľnej) domnieva Krajský súd v Bratislave. Napriek opakovaným žiadostiam a návrhom žalobcu sa Krajský súd v Bratislave odmietal v uvedenom incidenčnom konaní zaoberať otázkou platnosti uznania dlhu dôvodiac, že táto otázka nie je predmetom súdneho konania a pod hrozbou zamietnutia žaloby nútil a naďalej núti žalobcu preukázať existenciu a výšku jeho pohľadávky uplatnenej v konkurznom konaní (vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1K 116/2004), nerešpektujúc jeho zákonnú povinnosť mlčanlivosti, ktorá mu vyplýva z § 23 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Z uvedeného skutkového a právneho stavu veci je zrejmé, že otázka platnosti predmetného uznania dlhu z 13. septembra 2005 v súlade s pravidlami spravodlivého súdneho procesu garantovanými článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nemôže byť vyriešená prejudiciálne až v konečnom rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8Cbi 64/2006, ale stav právnej istoty ohľadom tejto otázky, aj otázky správneho rozloženia dôkazného bremena medzi stranami sporu, musí byť nastolený pred rozhodnutím vo veci samej. Stav objektívnej neistoty právneho postavenia žalobcu nemožno z uvedených dôvodov odstrániť inak, len určovacím okom súdu o (ne)platnosti právneho úkonu (uznania dlhu) v tomto súdnom konaní.

6. V pokračovaní dovolania dovolateľ poukázal na početné rozhodnutia dovolacieho súdu (z 28. mája 2014, sp. zn. 2Obo/22/2013; zo 6. decembra 2012, sp. zn. 5Cdo/31/2011; z 30. júna 2009, sp. zn. 4Cdo/111/2008; z 25. mája 2010, sp. zn. 2Cdo/110/2009; z 22. septembra 2010, sp. zn. 4Cdo/56/2009; z 31. januára 2012, sp. zn. 1Cdo/443/2010), ako aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. januára 2010, sp. zn. II. ÚS 349/2009; a uzavrel, že je zrejmé, že osvedčil svoj naliehavý právny záujem na určení platnosti právneho úkonu, keď právoplatným rozhodnutím súdu o tejto otázke sa v súlade s pravidlami spravodlivého súdneho procesu odstráni aktuálny objektívny stav právnej neistoty (spornosť platnosti uznania dlhu) a nastolí stav právnej istoty žalobcu (aj žalovaného) ohľadom správneho rozloženia dôkazného bremena medzi účastníkov konania v súvisiacom incidenčnom spore, pričom k nastoleniu tejto nevyhnutnej právnej istoty nemožno dospieť inak (inými právnymi prostriedkami). Táto určovacia žaloba nevyvoláva žiadny zbytočný, či akademický spor bez praktického významu pre ich účastníkov, ale práve naopak, z jej obsahu je zrejmé, že slúži potrebám praktického života, čím napĺňa svoj zmysel a účel daný zákonodarcom. Právny názor súdu prvej inštancie, že naliehavý právny záujem na určení platnosti predmetného písomného uznania dlhu nie je daný z dôvodu, že by sa týmto rozhodnutím nevyriešil „celý právny rámec“ právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným „a aj po tomto určení musí nasledovať (a aj prebieha) konanie o určení pravosti pohľadávky“, resp. že „žalobcovo postavenie by sa teda nestalo istejším, keďže by sa následne tak či onak musel domáhať samotného plnenia predmetného záväzku“ vychádza z nesprávnej právnej úvahy, ktorá nemá oporu v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky ani ustálenej judikatúre súdov Slovenskej republiky. Skutočnosť, že nejakú konkrétnu právnu otázku hmotnoprávneho charakteru je možné riešiť v súdnom konaní prejudiciálne ešte neznamená, že túto otázku nie je zároveň možné samostatne vyriešiť v inom súdnom konaní. Tento záver je zrejmý aj z vyššie citovanej judikatúry, podľa ktorej, ak bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho charakteru účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.

7. Záverom dovolania dovolateľ opakovane namietal, že žalovaný (v napadnutom rozsudku odvolacieho

súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 2/) nemá v spore pasívnu vecnú legitimitáciu, pričom skutočnosť, že žalovaný (v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 2/) bol v nadväznosti na nátlak a hrozbu súdu prvej inštancie pribratý do konania na návrh žalobcu, je celkom bez právneho významu pri posudzovaní, či žalovaný (v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 2/) má alebo nemá v tomto konaní pasívnu vecnú legitimitáciu, keďže ide o právnu otázku, ktorá je určovaná (daná) objektívnym právom. V uvedenom kontexte dovolateľ namietal, že odvolací súd sa nezrozumiteľným a zmätočným spôsobom vysporiadal s námietkou žalobcu, že žalovaný (v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie, označený ako žalovaný 2/) objektívne v tomto konaní nemá pasívnu vecnú legitimitáciu, čo inter alia vychádza aj z právneho názoru, ktorý odvolací súd už v tomto konaní zaujal v uznesení z 28. septembra 2018, č. k. 15Cob/156/2017-154, a to že: „Predmet konania na súde prvej inštancie sa netýka majetku patriaceho do podstaty a ani nároku, ktorý by mal byť z tohto majetku upokojený.“

8. K žiadosti o priznanie odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa dovolateľ neuviedol žiadne skutkové ani právne dôvody, vo všeobecnosti odkázal na obsah dovolania.

9. Žalovaný v súdom prvej inštancie stanovenej lehote svoje právo nevyužil a k dovolaniu žalobcu sa nevyjadril. Rovnako neboli v spore podané iné súvisiace vyjadrenia.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

11. Dovolací súd v prvom rade považuje za potrebné zaujať stanovisko k procesným podmienkam konania, za ktorých môže konať a rozhodnúť, a to aj v kontexte vznesených námietok účastníkov konania. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd paralelne konal s obchodnou spoločnosťou WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze a zároveň s JUDr. Tomášom Vaňom, správcou konkurznej podstaty úpadcu WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze. Aplikujúc Čl. 13 ods. 1 C. s. p. ako všeobecný predpis a zároveň § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu doručenia žaloby, ako špeciálny predpis, prechádza oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa majetku podliehajúceho konkurzu na správcu, čo sa prejaví okrem iného aj v súdnych a iných obdobných konaniach tak, že na strane úpadcu bude vystupovať správca (forma zákonného zastúpenia). V predmetnom spore došlo ku stretu právnych názorov, či predmet sporu možno subsumovať pod oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať vo veciach týkajúcich sa tohto majetku. Dovolací súd na jednej strane súhlasí s právnym názorom žalobcu, že uznanie záväzku má výlučne deklaratórny charakter, na druhej strane, stotožňujúc sa s argumentáciou žalobcu, posilňuje postavenie veriteľa vo vzťahu k dlžníkovi, ktorá skutočnosť už ale je spôsobilá ovplyvniť majetok podliehajúci konkurzu. Postup, kedy dlžník uzná záväzok voči svojmu veriteľovi je úkonom, ktorým dochádza ku konaniu vo veciach týkajúcich sa majetku podliehajúceho konkurzu. Od počiatku sporu bol oprávnený konať za žalovanú obchodnú spoločnosť WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze správca - JUDr. F. H.. Procesný postup súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu bol nesprávny, keď tento nerešpektujúc prechod oprávnenia konať za úpadcu na správcu konal, tak priamo s úpadcom, ako aj s úpadcom prostredníctvom správcu. Je neprípustné, aby bolo procesné spoločenstvo tvorené jedným a tým istým subjektom, konajúcim prostredníctvom rôznych zástupcov (resp. priamo).

12. Napriek identifikovanému nedostatku, s prihliadnutím na skutočnosť, že správca bol v spore aktívny a súčasne za zohľadnenia, že obchodná spoločnosť WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze (konajúc priamo) bola v konaní nečinná, dovolací súd považoval predmetné procesné pochybenie za také, ktoré nedosiahlo takú intenzitu, že by bolo spôsobilé porušiť právo strán na spravodlivý proces. Dovolací súd zohľadnil aj skutočnosť, že súd prvej inštancie síce obchodnej

spoločnosti WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze priznal nárok na náhradu trov konania, avšak vzhľadom na už spomínanú nečinnosť obchodnej spoločnosť, možno dôvodne presumovať, že obchodnej spoločnosti WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina, spol. s r. o. v konkurze žiadne trovy v konaní nevznikli, čo sa následne prejaví v rozhodnutí podľa § 262 ods. 2 C. s. p.. Zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu za účelom odstránenia identifikovaného nedostatku a formálneho zopakovania konania sa dovolaciemu súdu javí ako nehospodárne a zbytočné. Dovolací súd v dovolacom konaní konal už len so správcom úpadcu.

13. Vzhľadom na skutočnosti obsiahnuté v bodoch 11.-13. sa potom dovolací súd bližšie dovolacími námietkami smerujúcimi čo do pasívnej vecnej legitímácie žalovaného nezaoberal, keď uvedené skutočnosti neboli pre hmotnoprávne posúdenie sporu rozhodujúce. Dovolaciu námietku nedostatočného a zmätočného odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (§ 420 písm. f/ C. s. p.) dovolací súd skúmal len z pohľadu, či odôvodnenie napadnutého rozhodnutia čo do hmotnoprávneho posúdenia veci (naliehavý právny záujem) spĺňa požiadavku riadneho a vyčerpávajúceho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

14. V kontexte námietky nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia (bod 13. napadnutého rozsudku), kde odvolací súd uviedol, cit.: „Keďže v prejednávanej veci ide o určovaciu žalobu, súd prvej inštancie sa musel prednostne vypridať s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Žalobca podal žalobu pôvodne na Okresný súd Bratislava I dňa 24. apríla 2014, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a preto bolo potrebné posúdiť otázku naliehavého právneho záujmu aj s ohľadom na § 80 písm. c) OSP, podľa ktorého žalobou sa možno domáhať určenia, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takéhoto návrhu, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa návrhu na plnenie). Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná popieraním existencie práva žalovaným, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, a že jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia navrhovateľa, ktorý nemožno odstrániť inak len určovacím výrokom a záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu teda predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Za určovací návrh v zmysle § 80 písm. c) OSP považuje súdna prax aj návrh na určenie neplatnosti právneho úkonu. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takéhoto určovacieho návrhu, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaný návrh je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva a či sa ním môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva. V kontexte prejednávanej veci je potrebné súhlasiť s právnym záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože kladné rozhodnutie súdu o určení platnosti uznania dlhu by nebolo spôsobilé privodiť žalobcovi priaznivejšie právne postavenie v konkurze vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1K/ 116/04 a už vôbec by nebolo spôsobilé zabezpečiť uspokojenie pohľadávky žalobcu titulom uznania dlhu v konkurze, keďže predmetná pohľadávka bola popretá správcom konkurznej podstaty a vedie sa konanie o určenie pravosti pohľadávky žalobcu titulom uznania dlhu. Ani prípadný rozsudok o vyhovení tejto žaloby (o určení platnosti uznania dlhu), by nebol záväzný pre účastníkov konkurzného konania a ani pre konanie vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/64/2006. Len v rámci konania o určenie pravosti pohľadávky môže žalobca dosiahnuť priaznivejšie postavenie v rámci konkurzu a vyriešenie celého právneho rámca vo vzťahu k žalovanému v 1. rade. Z Odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cbi/64/2006 - 706 zo dňa 31.01.2017, ktorý bol Najvyšším súdom Slovenskej republiky zrušený výlučne z procesných dôvodov uznesením sp. zn.

1Obo/12/2017 zo dňa 22. 03. 2018, je zrejmé, že krajský súd sa v rámci tohto konania zaoberal aj otázkou platnosti uznania dlhu ako predbežnou otázkou.“

15. Citované odôvodnenie je logické, obsažné, vyčerpávajúce a poskytuje žalobcovi odpoveď na všetky ním nastolené relevantné otázky. Z citovaného odôvodnenia je zrejmé, že odvolací súd sa zaoberal námietkami a právnou argumentáciou žalobcu a vzhľadom na logický výklad príslušných ustanovení aplikovaných právnych predpisov, v súvzťažnosti s ustáleným skutkovým stavom, je zrejmé, že napadnutý rozsudok nie je arbitrárny. Dovolací súd sa s právnymi závermi odvolacieho súdu stotožňuje.

16. Osobitne odvolací súd dodáva, že nie je oprávnený posudzovať zákonnosť postupu súdu v inom konaní. Vo všeobecnosti však možno uviesť, že procesný postup, pokiaľ tento dodržiava zákonný rámec, je vecou konajúceho súdu a prípadné nedostatky možno napraviť využitím dostupných právnych prostriedkov (riadne a mimoriadne opravné prostriedky, námietka zaujatosti, sťažnosť podľa zákona č. 757/2004 Z. z o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, využitím prostriedkov trestného práva, a pod.). Reflektujúc však v tomto konaní vznesené námietky žalovaného (úkon vykonaný bez súhlasu predbežného správcu, fiktívny charakter uplatnených úkonov) možno uzavrieť, že aj keď uznanie dlhu posilňuje postavenie veriteľa a prenáša dôkazne bremeno na dlžníka, ak dlžník relevantným spôsobom spochybní existenciu dlhu v čase jeho uznania, dôkazné bremeno prechádza späť na veriteľa, ktorý musí na dlžníkom uplatnené námietky reflektovať.

17. Vzhľadom na uvedené (viď body 11.-16. vyššie) dovolací súd konštatuje, že konanie pred súdmi nižšej inštancie nebolo poznačené žalovaným označenou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

18. Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ C. s. p., dovolací súd v prvom rade uvádza, že kumulácia dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. je v zásade už z povahy veci vylúčená. Je vylúčené, aby mohlo dôjsť k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke, ktoré ešte nebola vyriešená. Ak by aj podstatou dovolacej námietky (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) bolo, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia čiastkovej otázky, ktorá nebola v praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená, a ktorá mala vplyv na rozhodnutie vo veci, ktoré sa ako celok odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), tak je nutné skonštatovať, že konkrétna sporná právna otázka (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) nebola dovolateľom identifikovaná v zmysle požiadaviek § 432 C. s. p., čo predstavovalo neodstrániteľnú prekážku jej meritórneho posúdenia dovolacím súdom. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí jednak konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, a zároveň uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

19. Pokiaľ ide o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posudzovania naliehavého právneho záujmu, pričom odklon spočíva v rozdielnom právnom názore odvolacieho súdu, ako bol vyjadrený v rozhodnutiach dovolacieho súdu (z 28. mája 2014, sp. zn. 2Obo/22/2013; zo 6. decembra 2012, sp. zn. 5Cdo/31/2011; z 30. júna 2009, sp. zn. 4Cdo/111/2008; z 25. mája 2010, sp. zn. 2Cdo/110/2009; z 22. septembra 2010, sp. zn. 4Cdo/56/2009; z 31. januára 2012, sp. zn. 1Cdo/443/2010), dovolací súd považoval túto dovolaciu námietku za nedôvodnú, keď všetky prezentované rozhodnutia predpokladajú ako rozhodujúcu podmienku práve skutočnosť, že postavenie žalobcu je neisté, a ktorú neistotu nemožno odstrániť inak. V predmetnej veci možno skonštatovať, že žalobou uplatnený nárok nemá za cieľ individuálne vyriešiť postavenie žalobcu, ale má slúžiť ako podklad pre iné prebiehajúce súdne konanie (kde sa totožná otázka rieši ako otázka predbežná), a ktoré sa nevyvíja podľa predstáv žalobcu. Nemožno preto konštatovať odklon od citovaných rozhodnutí, ktoré poskytujú všeobecný právny základ pre konanie podľa § 80 O. s. p., resp. podľa § 137 písm. c/ C. s. p., keď postavenie žalobcu v tejto veci môže byť (a s konečnou platnosťou aj bude) vyriešené v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/64/2006. Všetky námietky a návrhy, ktoré mohol žalobca uplatniť v tomto konaní, môže uplatniť aj v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/64/2006. Súčasne dovolací súd poukazuje aj na osobitný charakter konania o určenie pravosti pohľadávky, ako špeciálne konanie vyvolané konkurzom, ktorého účelom je práve

posudzovanie prihlásenej pohľadávky čo do dôvodu a výšky.

20. Na zdôraznenie správnosti záverov odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na svoje skoršie rozhodnutie z 11. decembra 2019, sp. zn. 2ObdoV/11/2019 (zverejnené v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov pod č. R 47/2020), podľa ktorého, žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je podľa ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p. v znení účinnom do 30. júna 2016 (rovnako aj podľa § 137 písm. c) C. s. p.) vtedy, ak je určovacia žaloba schopná odstrániť existujúcu neistotu medzi stranami sporu a poskytnúť pevný základ pre ich právny vzťah, za predpokladu, že túto neistotu nie je možné odstrániť iným prostriedkom ochrany práv. Dovolací súd poznamenáva, že v súlade s ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu (R 17/1972, sp. zn. 2MCdo/20/2017, 2Cdo/163/2005, 1Cdo/91/2006, 2Cdo/28/2009) nie je naliehavý právny záujem na určení daný v prípade, ak by sa v požadovanom určení právne postavenie žalobcu nijako nezmenilo, resp. ak rozsudok nemá pre žalobcu reálny právny význam.

21. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) C. s. p. (viď bod 17. vyššie) a v rozhodovanej veci nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. (viď body 18.-20. vyššie), dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

22. Súčasťou dovolania bola aj žiadosť žalobcu na priznanie odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ku ktorej žiadosti dovolateľ neuviedol žiadne skutkové ani právne dôvody, vo všeobecnosti odkázal len na obsah dovolania. Dovolací súd žiadosť nepovažoval za dôvodnú, preto o odklade vykonateľnosti nerozhodol. Obiter dictum dovolací súd uvádza, že keďže napadnutý rozsudok odvolacieho súdu neukladá povinnosť plniť, nebolo možné odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia (§ 444 ods. 1 C. s. p.), prichádzalo do úvahy rozhodovať o odklade právoplatnosti (§ 444 ods. 2 C. s. p.), čoho sa však dovolateľ nedomáhal.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.